

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

SER ja EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpano

Keski-Suomen Circwaste-hanke
SER-tilaisuus 27.9.2019
Tarja-Riitta Blauberg, ympäristöministeriö

EU:n jätesäädöspaketti

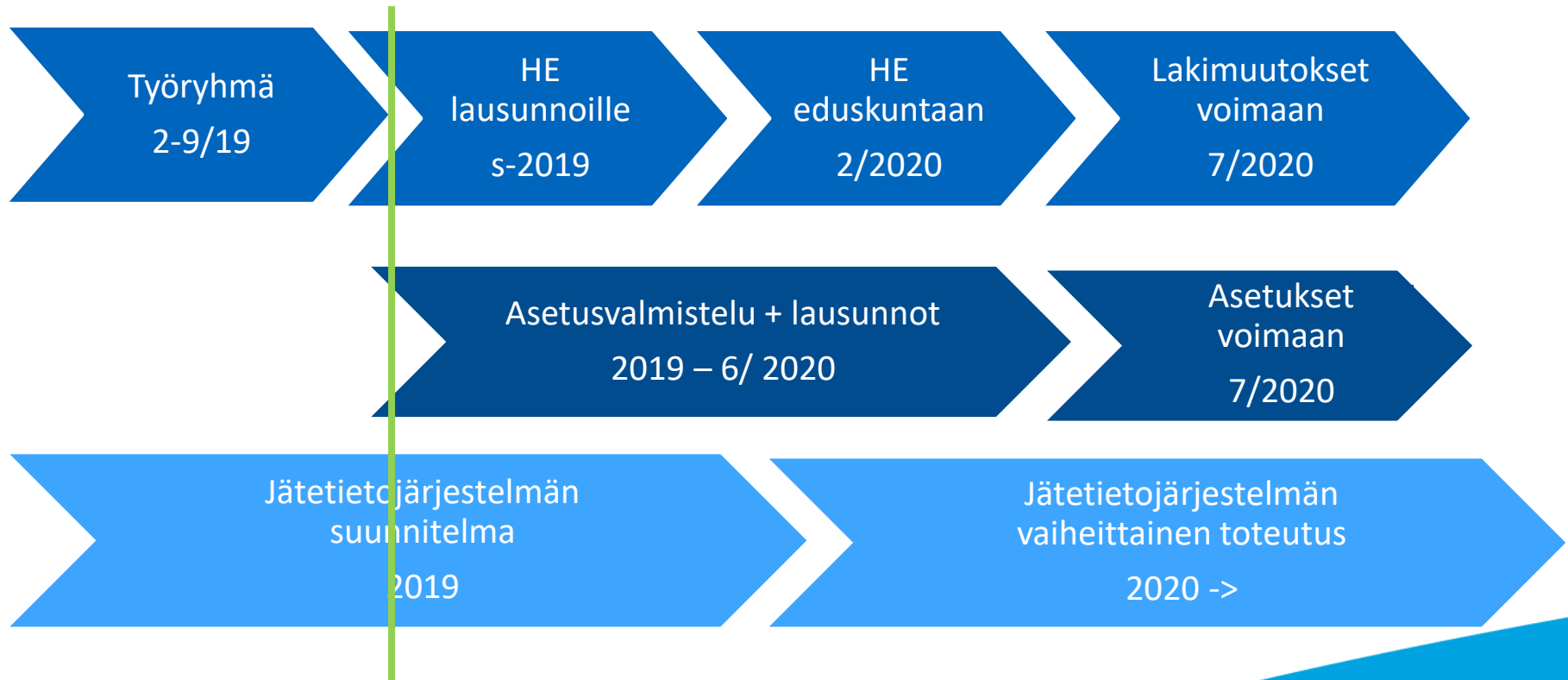

= 4 direktiiviä, joilla muutetaan kuutta jätealan direktiiviä

- **Jätedirektiivin** muutos 2018/851
 - **Pakkausjätedirektiivin** muutos 2018/852
 - **Kaatopaikkadirektiivin** muutos 2018/850
 - **Romuajoneuvo-, paristo- ja SER-direktiivien** muutos 2018/849
-
- Hyväksyttiin 30.5.2018 (EUVL L 150 14.6.2018)
 - Tuli voimaan 4.7.2018
 - Pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä 5.7.2020
-
- **Olennaisia muutoksia jätelakiin ja lähes kaikkiin jätealan asetuksiin**

Aikataulu

- YM:n työryhmän ehdotus lainsäädäntömuutosten keskeisistä linjauksista valmistui 16.9.2019 (ym.fi/jatesaadospaketti)
- YM valmistelelee hallituksen esityksen ja asetusmuutokset työryhmän ehdotuksen pohjalta

Työryhmän mietintö <https://www.ym.fi/jatesaadospaketti>

Teemat

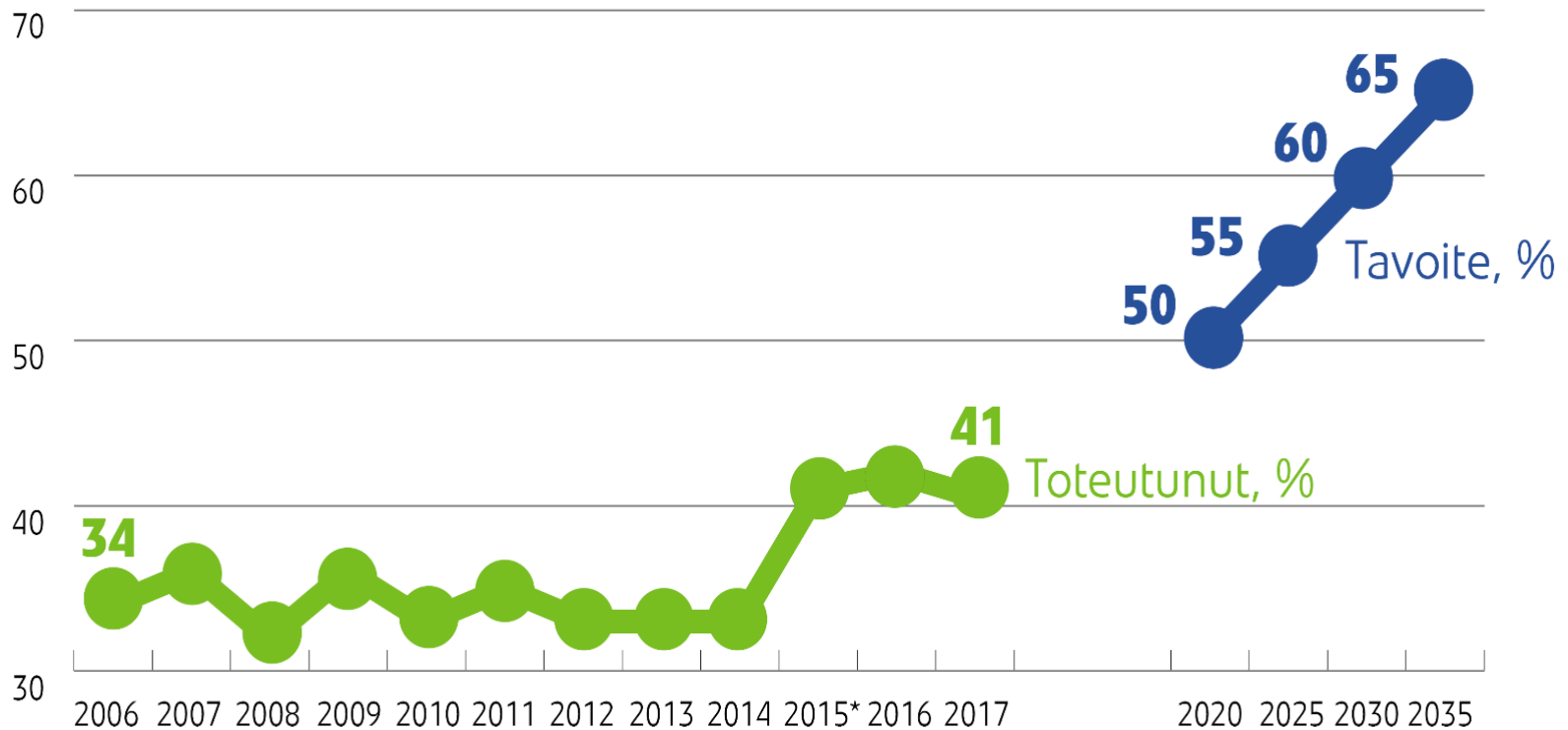
- Määritelmät
- Sivutuotteet ja jätteeksi luokittelun päätyminen (EoW)
- Jätteen synnyn ehkäisy ja uudelleenkäytön edistäminen
- Tuottajavastuu
- Kunnan vastuulla olevan jätteen kuljetuksen järjestäminen
- Yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätystavoitteet ja muut tavoitteet
- Yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen erilliskeräysvaatimukset
- Muut ohjaukskeinot kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi
- Selvillääolo-, tiedonanto-, kirjanpito- ja raportointivelvollisuudet
- Jätteen kuljettajien ja välittäjien hyväksyminen jätehuoltorekisteriin

Eriävä mielipide 6 taholta: TEM, SY, YTP, Kaupan liitto, KIVO, RINKI Oy

Täydentävä lausuma 6 taholta: STM, PIR-ely, EK, Kuntaliitto, SLL, TYNK

- Jätteen kuljetusjärjestelmä, pakkausten erilliskeräysvastuut, tuottajavastuun erityiskysymykset, sivutuote- ja EoW-menettelyt

Yhdyskuntajätteen kierrätysaste ja tavoitteet

*Kuitupakkausten tilastointimenetelmään tehtiin muutos.

Huom! Lisäksi kierrätysasteen laskentamenetelmä tiukentuu vuodesta 2025 ->

Erilliskeräyksen merkittävä lisääminen välttämätöntä kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi

Rakennusjätteelle lisäksi: puu, mineraalifraktiot, kipsi

- Biojäte ja pakkausjätteet: pakollinen kiinteistökohtainen keräys vähintään 5 huoneiston asuinkiinteistöiltä taajamissa; vastaavantasoinen vaatimus myös hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnalle; poikkeamismahdollisuus.
- Biojätteen erilliskeräysvaatimuksen laajentaminen kaikkiin kiinteistöihin yli 10 000 asukkaan taajamissa 4 vuoden kuluttua
- Muovipakkausjätteen aluekeräysvaatimus samalle tasolle muiden pakkausmateriaalien kanssa; muun muovijätteen keräys mahdollisuuksien mukaan yhdessä muovipakkausjätteen kanssa

Muita keskeisiä ehdotuksia EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpanemiseksi

Sivutuotteet ja jätteeksi luokittelun päättymisen

- Tapauskohtaisen päätöksentekomenettelyn selkiyttäminen
- Työryhmän perustaminen seuraamaan toimeenpanoa ja arvioimaan tarvetta erityiseen kevennettyyn menettelyyn

Tuottajavastuu

- Tuottajien kustannusvastuu erilliskeräyksestä (väh. 50/ 80 %); ei kuitenkaan koske SER:n, ELV:n ja paristojen tuottajavastuujärjestelmiä
- Mukautetut tuottajavastuumaksut mm. tuotteiden kestävyys, korjattavuuden, uudelleenkäytettävyyden ja kierrätettävyyden mukaan
- Pakollinen tuottajavastuu kaikille pakkauksille; 1 miljoonan euron liikevaihtorajan poistaminen, pakollinen liittyminen tuottajayhteisöön
- Tuottajavastuun ulottaminen (osin) kansainväliseen etäkauppaan

Paljon uusia kirjanpito-, seuranta- ja raportointivelvoitteita

JL 9 § Tuotteen valmistajan yleiset huolehtimisvelvollisuudet

(työryhmän ehdotus muutoksiksi)

Tuotteen valmistajan on mahdollisuuksien mukaan huolehdittava siitä, että

- tuote on resurssitehokas, elinkaareltaan ja käyttöiältään kestävä, korjattava, päivitettävä ja uudelleenkäytettävä sekä jätteenä kierrätettävä ja siitä ja sen käytöstä syntyy mahdollisimman vähän jätettä
- kriittisiä raaka-aineita sisältävä tuote on uudelleenkäytettävä ja jätteenä kierrätettävä

Tuotteen valmistajan on tarpeen mukaan huolehdittava siitä, että

- saatavilla on varaosat, käyttöohjeet, tekniset tiedot taikka muuta välineet, laitteet tai ohjelmistot, jotka mahdollistavat tuotteen laadukkaan ja turvallisen korjauksen ja uudelleenkäytön (vrt. nykyinen SER-asetuksen 13 §: Käsittelijöille annettavat tiedot)

Toimijoiden pääsy uudelleenkäyttöön valmistettavaan jätteeseen

- Jätedirektiivin uuden 11.1 artiklan mukaan jäsenvaltion on toteutettava uudelleenkäytön valmistelua edistäviä toimia, mm. helpottamalla uudelleenkäyttöön valmistelun verkostojen ja korjausverkostojen pääsyä keräysjärjestelmien tai -laitosten hallussa olevaan jätteeseen, joka voidaan valmistella uudelleenkäyttöön
- Vastaava säännös jo nykyisin SER-asetuksen 5 §:ssä:
Vastaanottopaikkojen tulee
 - erotella uudelleenkäyttöön valmisteltavat laitteet
 - varata uudelleenkäyttöä harjoittaville yrityksille ja yhteisöille mahdollisuus laitteiden toimintakunnon arviointiin ja hankintaa (ei koske jakelijan vastaanottopaikkaa)
 - varmistaa erilliskeräyksessä ja kuljetuksessa mahdollisimman hyvät edellytykset uudelleenkäytön valmistelulla ja kierrätykselle

Uudelleenkäytön valmistelun edistäminen

(työryhmän ehdotus uusi JL 11a §)

- Kunnan, tuottajan ja muun jätteen ammattimaista keräystä harjoittavan tulee jätteen keräyksen järjestäessään varata uudelleenkäytön valmistelua harjoittaville yrityksille ja yhteisöille tasapuolinen mahdollisuus uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvan jätteen hankintaan osoittamastaan vastaan-ottopaikasta siltä osin, kuin ne eivät itse järjestä kyseisen jätteen uudelleenkäytön valmistelua.
- Velvollisuus ei koskisi ei-ammattimaiseksi katsottavaa keräystä, kuten jakelijoiden järjestämää vastaanottoa myymälöissä tai vapaaehtoisia keräystapahtumia.

Jätteen luovuttamisesta uudelleenkäytön valmisteluun tulisi tehdä sopimus

- Sopimukseen tulisi sisällyttää jätteen vastaanottajaa ja jätteen luovuttamista koskevat ehdot sekä ehdot uudelleenkäytön valmistelua koskevien tietojen antamisesta jätteen luovuttajalle.
 - Varmistettaisiin, että uudelleenkäyttöä valmistelevalla yrityksellä on oikeus ko. jätteen vastaanottamiseen sekä muut toimintaansa varten tarvittavat luvat, ml. tietoturvaan, tuote- ja työturvallisuuteen sekä tuotevastuuseen liittyvät näkökohdat
 - Uudelleenkäytön valmistelua harjoittavilta yrityksiltä ja yhteisöiltä voidaan periä kohtuulliset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet jätteen keräyksestä.
- > VN asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä sopimuksen sisällöstä, luovuttamisen ehdoista ja kohtuullisten kustannusten perusteista.

Uudelleenkäyttö vs. uudelleenkäytön valmistelu

- Uudelleenkäytössä tuotteet tai osat (jotka eivät ole jätettä) käytetään uudelleen samassa tarkoituksessa, jota varten ne on suunniteltu
- Uudelleenkäytön valmistelussa tuotteet tai tuotteen osat, joista on tullut jätettä, valmistellaan siten, että niitä voidaan käyttää uudelleen ilman muuta esikäsittelyä kuin tarkistaminen, puhdistaminen tai korjaaminen
- Joissain tapauksissa tulkinta epäselvää onko kyseessä jäte vai tuote: -> tulkintoja tullaan selventämään jatkossa

-> komissio voi laatia ohjeita, jotka koskevat uudelleenkäytön ja uudelleenkäytön valmistelun tulkintaa

Jos tulkitaan jätteeksi niin tulee noudattaa jätelainsäädäntöä

- Uudelleenkäytön valmistelu on jätteenkäsittelyä ja pääsääntöisesti luvanvaraista: -> ympäristölupa
- > Jätteen kuljettajan on tehtävä hakemus hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin
- Vaarallisten jätteiden ja POP-jätteiden jäljitettävyys:
- > velvoite laatia siirtoasiakirja (ensisijaisesti sähköisenä), vastuu laatimisesta jätteen haltijalla. Jätteen kuljettajan ja vastaanottajan tulee vahvistaa siirtoasiakirjaan vaarallisen / POP jätteen siirtyminen hallintaansa
- > jätteen haltijalle esitetään säädettäväksi velvollisuus toimittaa siirtoasiakirjojen sisältämät tiedot viranomaisten ylläpitämään siirtoasiakirjarekisteriin
- > uudelleenkäytettäväksi valmistelu tuote, joka on päätynyt jätteeksi katsotaan pääsääntöisesti uudelleen markkinoille saatetuksi ja sen on täytettävä nykyiset tuote- ja kemikaalilainsäädännön vaatimukset

Tuottajien velvollisuus tiedottaa

- Tuottajan tulisi nykyisen tiedotusvelvollisuuden lisäksi antaa tietoa jätteen haltijoille:
 - jätteen synnyn ehkäisemistä koskevista toimenpiteistä
 - uudelleenkäyttöä ja uudelleenkäytön valmistelua harjoittavista yrityksistä ja yhteisöistä
 - roskaantumisen ehkäisemisestä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Lisätietoa jätelainsäädännön uudistuksesta:

www.ym.fi/jatesaadospaketti